Abonamentul

Pentru monarchie:
Pe an 12 cor., 1/2 an 6 cor., 1/4 an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Foea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Inserţiunĭ

Un şir garmond: o dată 14 fil., a doua óră 12 fil., a treia óră 10 fil., şi de fiesce care publicaţiune timbru de 60 fil.

Tot ce privesce foea, să se adreseze la »Redacţiunea şi Administraţiunea **Unirii**« în Blaş.

Anul X. Blaş 3 Februariŭ 1900. Numĕrul 5.

Congresul autonomic catolic.

În faţa congresuluĭ pentru organisarea autonomieĭ catolice, care s'a deschis alaltă ierĭ în Budapesta, fie care catolic adevĕrat îşĭ pune seriósa întrebare: Óre fi va autonomia catolică? Şi dacă va fi, cum se va face aceea?

În principiŭ nu este divergință de păreri, toţĭ doresc autonomiă pentru biserica catolică din Ungaria; dorinţa acésta s'a prefăcut în o pornire torenţială, care nu vre să audă, nu vre să scie de păreri contrare.

Autonomiă pentru biserica catolică se pretinde în virtutea articlului de lege XX. §. 1. din 1848, în care e enunţată egalitatea şi reciprocitatea între biserica catolică şi confesiunile recepte. Acestea tóte aŭ organism autonomic, pe când biserica catolică, carea a fost lipsită de prerogativele şi drepturile anterióre, nicĭ până azĭ nu se bucură de atare organism; singură ea se presentă, óre cum ca minorena sub tutela statuluĭ. Statul administréză fondurile catolice şi prin acésta îşĭ asecură influinţă decisivă în multe afacerĭ curat catolice: Regimul influinţéză decisiv şi la umplerea beneficiilor marĭ, şi în influinţarea acésta nu e condus de motive bisericescĭ, ci de motive politice, ca să nu zicem de motive de partid. Acéstă influinţă nu e în consonanţă cu articlul de lege XX. din 1848, nu servesce nicĭ spre onórea, nicĭ în interesul bisericiĭ catolice. Nu e mirare aşa dară, că autonomiştiĭ privesc în eventuala organisare autonomică a bisericiĭ catolice, un mijloc de a elibera biserica de sub tutela statuluĭ, de sub influinţa nejustificabilă a regimuluĭ, de a se efeptui egala îndreptăţire a bisericiĭ catolice cu confesiunile recepte.

Tot prin autonomie cred catoliciĭ, că vor puté paralisa influinţa crescêndă a regimuluĭ în conducerea şcolilor catolice şi sub egida autonomieĭ, principiile în adevĕr catolice se vor validita în toţĭ ramiĭ vieţiĭ publice şi de stat; biserica catolică îşĭ va redobîndi influinţa seculară în viaţa publică.

Este cunoscut maĭ de parte, că regimul liberal de la noĭ, imitând liberalismul statelor apusene privesce cu ochĭ lacomĭ la averile considerabile ale bisericiĭ catolice, şi nu aşteptă de cât momentul binevenit spre a le secularisa. Organismul autonomic este considerat, ca o instituţiune aptă de a evita secularisarea, căcĭ atuncĭ nu numaĭ clerul, ci şi elementul mirean catolic, destul de impunĕtoriŭ în Ungaria, ar lucra pentru apĕrarea inviolabilă a dreptuluĭ de proprietate, ce-l are biserica asupra tuturor realităţilor sale.

Étă tot atâtea motive ponderóse, pentru carĭ se urgitéză autonomia şi pe sama bisericiĭ catolice din Ungaria, motive, pentru carĭ se pretinde fără amânare autonomia catolică.

Că óre autonomia aşa, după cum e contemplată în operatul comisiuniĭ de 27 a congresuluĭ, va elibera biserica de sub hegemonia regimuluĭ, orĭ dóră o va încătuşa şi maĭ tare, este o altă cestiune, care éră-şĭ numaĭ îngrijirĭ inspiră adevĕraţilor catolicĭ.

Apoĭ biserica îşĭ are constituţiunea sa positivă divină, care este nemutabilă, de unde organisarea autonomică, în carea să între şi elementul laïc, numaĭ în quadrul aceleĭ constituţiunĭ se póte efeptui; pe când opiniunea publică a catolicilor magiarĭ aşteptă o autonomiă după sistemul protestant, în care elementul laïc să fie factorul decisiv, şi care nu voesc a scí de hierarchie aşa, pe cum se află ea în biserica catolică. Óre puté-se-va învoi episcopatul catolic la o atare organisare autonomică?

Noĭ credem, că nu!

Drepturile regeluĭ apostolic, ca patronul suprem al bisericiĭ catolice din Ungaria, aŭ să fie respectate şi în organismul autonomic contemplat; şi óre puté-se-va restrînge voea Regeluĭ de a-şĭ deprinde acelea drepturĭ prin regimul constituţional?

Éră trebue să dăm rĕspuns negativ. Şi atuncĭ unde se ajunge cu autonomia? Acolo, că se vor înfiinţa senate districtuale, senate diecesane, directoriĭ şi alte corporaţiunĭ cu timbru liberal şi democratic, carĭ înse funcţionéză anevoe şi costéză fórte mult. Va trebui să se efecteze darĭ pe credincioşiĭ catolicĭ,

---

Feuilleton.

Povestea unuĭ zlot.

A fost o dată . . .

Aşa se încep tóte poveştile, şi bieţiĭ zloţĭ aŭ ajuns şi eĭ în domeniul poveştilor. Azĭ-mâne nu-ĭ maĭ aflĭ, de cât în cine scie ce colecţie numismatică. N'are să plângă nimenĭ, căcĭ dacă nu sînt zloţĭ, sînt coróne, ér dacă nu sînt coróne, atuncĭ . . . . atuncĭ ieaĭ împrumut şi — punctum.

Aşa e lumea. Nimic indispensabil; totul e nestatornic şi statornică e numaĭ nestatornicia — vorba ăluia.

Şi totuşĭ, când în grămăduţa de coróne, ce s'a pripăşit azĭ — nu sciŭ cum — în busunarul meŭ, ca tot atâţia Pilaţĭ în Credeŭ, când în acéstă pribégă grămăduţă de coróne vĕd un taler stingher, mĕ prinde aşa o milă pentru bietul taler. Îl asamĕn cu un bĕtrân uitat de mórte în mijlocul unor copiĭ sburdalnicĭ şi doritorĭ de vieţă. Nu maĭ vede în juru-ĭ cunoscuţĭ saŭ prietinĭ, cu carĭ să se pótă înţelege. El e prea bĕtrân, ér ceĭ alalţĭ sînt prea tinerĭ, ca să se împace cu traiul în mijlocul lor. Şi stă bietul taler oropsit între atâtea coróne tinerele, ca un măgariŭ între oĭ.

Mi-e milă de el.

Îl ieaŭ în mână şi mĕ uit la el, ca şi când aşĭ voi, să-l mângâiŭ cu privirea. Dar el rĕmâne nemuritor şi rece. Cum îl tot învîrtesc în mână, mĕ pomenesc că îl scap. Când s'a isbit de padiment a scos un sunet deosebit. Era, pare că, un geamăt, un vaet de durere.

— Pentru ce eştĭ aşa de supĕrat, dragă talere, nu mĭ-aĭ spune tu şi mie nĕcasul tĕŭ?

Nimic.

Îl întreb încă o dată şi încă o dată. Abia a treia óră îmĭ rĕspunde.

— Apoĭ cum să nu fiŭ supĕrat, *stăpâne* (era atâta linguşire în vorba asta, când scieam, că mâne o va zice altuia!) cum Dómne să nu fiŭ supĕrat, când a ieşit vestea în împĕrăţie, că noĭ trebue să murim, că ómeniĭ nu maĭ aŭ lipsă de noĭ, că le place maĭ mult hemisitele ălea de coróne . . .

Acĭ audiĭ câte va sughiţe năbuşite. Şi baniĭ plâng?

— Apoĭ tot nu îmĭ pare rĕŭ, că am trăit în lume destul, am vĕdut multe . . . . aşa de multe . . . . să ţi-le povestesc şi ţie, stăpâne?

— Spune numaĭ, spune!

— Uite nu-ţĭ pot spune povestea de la început. Nicĭ voĭ ómeniĭ, cât aţĭ fi de cuminţĭ, nu vĕ sciţĭ povestea de la început . . . M'am pomenit de o dată taler sclipicios şi frumos. Dómne, frumos, scií, când eştĭ tinĕr, e aşa de frumos să trăiescĭ. Dar mie nu îmĭ plăcea, căcĭ eram închis în un loc strimt cu alţĭ tovarăşĭ strînşĭ unul lângă altul câte o sută şi câte cincĭ zecĭ. Abia puteam să rĕsuflu. Şi era întunerec de nu-mĭ vedeam strălucirea. Atât maĭ bine. Ceĭ alalţĭ încă eraŭ dór strălucitorĭ şi eŭ nu eram ceĭ maĭ frumos.

A dese orĭ vedeam deschiḑêndu-se uşa; stăpânul punea mâna pe câţĭ va soţĭ pachetaţĭ şi pecetluiţĭ la capete, şi îĭ lua. Ce făcea cu eĭ óre? Ce era óre în a fară de acéstă închisóre afurisită, unde îmĭ urîsem vieţa? În sfârşit a sunat şi pentru mine

prin ce vor fi împinșĭ spre defecționare, spre nazarenism și aconfesionalism.

Aceste împrejurărĭ produc nedumerirĭ pretutindenia și ele cresc, cu atât maĭ mult, cu cât guvernul, care nicĭ de cum nu póte fi preterat, când e vorba de realisarea autonomieĭ, nu și-a manifestat voința și intențiunile sale în cestiunea acésta. Asemenea se tângue membriĭ congresualĭ, că episcopatul catolic nicĭ până azĭ nu și-a precizat posiția față de operatele comisiuniĭ, nicĭ nu și-a descoperit intențiunile sale.

Cu dreptul s'a așteptat, ca primatele în cuvîntul de deschidere al congresuluĭ să indice direcțiunea, în carea aŭ să se îndrepte desbaterile congresuale, să determine limitele, peste carĭ nu se póte trece, fără a se vătĕma constituțiunea positivă divină a bisericiĭ; dară Eminența Sa nu a făcut-o acésta.

Și așa confusiunea și lipsa de orientare caracteriséză redeschiderea congresuluĭ. Decĭ este esplicabilă nedumerirea generală, și întrebarea, că óre fi-va autonomia? Și dacă va fi mulțămi-va aceea așteptările, celor ce o doresc?

Pe noĭ eventualele concluse a le congresuluĭ nu ne pot obliga. În contra amesteculuĭ aceluĭ congres în afacerile bisericiĭ nóstre a protestat ilustrul cor al episcopatuluĭ nostru, a protestat clerul și poporul întrunit la 1897 in conferința de la Cluș, a protestat maĭ în urma clerul archidiecesan întrunit în Sinodul din 22 Novembre 1899. Sperăm, că factoriĭ competențĭ vor ține samă de aceste protestărĭ juste și solemne.

Iubileul Mitropolituluĭ nostru. *La 14 Faur n. în ziua Întîmpinăriĭ Domnuluĭ se împlinesce un pătrar de véc de când Î. P. Sa Mitropol. Victor a fost ridicat la trépta archieréscă prin marele mitrop. Vancea. O zi însemnată pentru biserica nóstră și de o netăgăduită importanță pentru cel ce o serbéză. În ce privesce Blașul Marțĭ séra tinerimea de la tóte școlile din loc, avênd în frunte orchestra studenților, va porni din curtea gimnasiuluĭ purtând torțe si încunjurând piațul iluminat va merge la reședința mitropolitană. Aicĭ prof. Alesiŭ Viciŭ va saluta pe iubilantele. După salutul acesta, cântând chorul un întreit „să trăiéscă!“ va rĕspunde Mitropolitul, după care se va cânta un imn festiv și apoĭ în sunetul musiceĭ și aclamările publiculuĭ conductul va porni înapoĭ spre curtea gimnasiuluĭ. Miercurĭ va fi liturgie solemnă cu numĕrósă asistință de preoțĭ, va cânta chorul mixt al prof. Murĕșan. Pricésna, „ochiul inimiĭ mele“ va fi cântat de treĭ chorurĭ. După sf. liturgie diferitele deputațiunĭ se vor presenta Escel. Sale spre a-l felicita.*

Clerul și poporul archidiecesan va puté, credem noĭ, să esprime Înaltuluĭ iubilant sentimentele sale de omaj prin adrese în scris, ér preoțiĭ servind în acéstă zi sf. liturgie cu doxologia cea mare.

Și până atuncĭ să unim cu toțiĭ glasurile nóstre dorind din inimă archiereuluĭ iubit: ***mulțĭ anĭ!***

Disolvarea uneĭ congregațiunĭ. Zilele trecute a fost declarată de disolvată, înaintea uneĭ judecătoriĭ din Paris, congregațiunea părinților Assumpționiștĭ. Sentința acésta e maĭ mult efectul uneĭ ure învechite, consternațiunea de stomac provenită din nesce gălusce nemistuite, de cât o pedépsă adusă în contra unor vinovațĭ.

Câțĭ va preoțĭ francezĭ, 12 la numĕr, vĕdênd rolul însemnat ce-l are pressa în zilele nóstre, amara seducere a opiniuniĭ publice, aŭ decis să întemeieze o congregațiune al căreĭ lucru principal să fie: ziaristica. Congregațiunea s'a și întemeiat în deceniile trecute. În dată după înființarea sa, nóua congregațiune tóte puterile și le-a pus într'acolo, să pună basă maĭ întâi unuĭ ziar cotidian în Paris. În decurs de 4 anĭ asta le a și succes avênd ziarul principal, ce zilnic apărea în 100.000 esemplare, ér după el vre o 60 foĭ sĕptămânale în provincie. Părințiĭ Assumpționiștĭ puteaŭ să se bucure, fructele munceĭ lor deja se vedeaŭ și cresceaŭ pe zi ce mergea.

Acésta înse, deșteptarea și orientarea opiniuniĭ publice, nu o puteaŭ mistui pressa liberală și cea francmasonă. Când-ĭ, ziaristica Assumpționiștilor trebuia să înceteze. Acum era de a se afla motiv, nod în papură. În ale libertățiĭ invențioșiĭ liberalĭ îl și aflară: Assumpționiștiĭ influințéză asupra alegerilor dietalĭ, a fară de acceea în pressa lor propagă ideĭ contrare statuluĭ . . , Trebue trașĭ la judecată, strigară cu toțiĭ.

Procurorul de stat șĭ-a cetit acusa, acusațiĭ și-aŭ făcut apĕrarea, ér judele a rostit sentința: *Fie care acusat are să plătéscă o pedépsă banală de 16 frcs*, ér congregațiunea, fiind că nu și-a câștigat de la guvern dreptul de întrunire, o declară de desființată.

Pentru ce aŭ fost pârîțĭ Assumpționiștiĭ? Pentru că aŭ fost vinovațĭ? Dar atuncĭ de ce nu ĭ-aŭ pedepsit, căcĭ dór pedépsa de 16 frcs nu se va considera de pedépsă corĕspundĕtóre pentru delicte săvîrșite în contra statuluĭ! Assumpționiștiĭ aŭ fost nevinovațĭ. Pentru ce dară ĭ-aŭ acusat? Pentru ura învechită și pentru că nu puteaŭ înghite

---

ziua fericiriĭ. Am fost despachetat de lângă soțiĭ meĭ de suferință. Ce frumósă era lumea, ce frumoșĭ și strălucitorĭ eram cu toțiĭ. Stăpânul ne isbia unul câte unul pe o masă de marmură — el zicea, că ne numĕră — și așa de frumos era sunetul nostru. Nu scieam până atuncĭ, că avem un sunet așa drăgălaș. Maĭ târziŭ mĭ-a spus un poet, în busunarul căruia am rătăcit pe o jumĕtate de óră, că sunetul meŭ e dulce, sublim, ca glasul iubiteĭ . . .

Tăcere.

Talerul meŭ aștepta pe semne ceva epitet de laudă și de la mine. Cum înse în cestiunĭ de complimente sînt fórte laconic, și cum între banĭ și între mine nu se cam póte stabili o relație óre care maĭ durabilă, ĭ-am zis scurt.

— Eĭ, și?

— Și — pe urmă am trecut în mâna altuĭ stăpân. Aicĭ mĭ-a mers maĭ bine. Nu maĭ eram închis, eram la o laltă cu ceĭ alalțĭ tovarășĭ și cum nu eram înghesuițĭ și pecetluițĭ cu ceară, aveam voe de glume și de povești. Eraŭ între noĭ și de aceia, carĭ făcuseră deja câte o tură prin lumea largă și scieaŭ să povestéscă multe lucrurĭ frumóse din lumea ómenilor. Și noĭ ascultam cu curiositate, dorind să cunóscem și noĭ lumea acésta.

Nu a trebuit să aștept mult. De cătră séră am trecut în mâna stăpânuluĭ al treilea. Nenorocirea mea! Era un biet lucrător, care tăiase lemne stăpânuluĭ de maĭ înainte. M'a înnodat în un colț de năframă, și m'a strîns, în cât era cât pe aci, să mĕ prăpădesc. M'a înfundat apoĭ în busunar — un miros nesuferit!

Credeam, că lucrătoriul ne duce la nevastă-sa, dar m'a dat pe rachiŭ. În crișmă era — fum. Câțĭ-va lucrătorĭ se clătinaŭ pe picióre, bolborosînd nesce cântece abia înțelese. Pe urmă se încăierară la bătae. Când ĭ am vĕḑut depărtându-se, mĭ-a fost milă de bietul tăietor de lemne. El muncise tótă ziua pentru mine și acum pleca a casă cu nimic, la nevastă și la copii. Spune-mĭ pentru ce beaŭ lucrătoriĭ rachiŭ?

De la crișmar abia am scăpat. Era un jidan sgârcit. În tótă sara deschidea lada în care ne ținea încuiațĭ și se uita la noĭ desfătându-se. Așa de curios îĭ străluciaŭ ochiĭ atuncĭ.

Multă vreme am stat acolo, până mĕ trezesc în o nópte, că nesce hoțĭ sparg lada și pun mâna pe mine.

De la hoțĭ am ajuns éră în crișmă, de unde am ajuns în mâna unuĭ călĕtor străin.

Acesta m'a dat pentru o liturgie. De la popa am ajuns érășĭ la un lucrător și érășĭ în crișmă. Apoĭ . . . nu maĭ sciŭ să-țĭ spun toțĭ stăpâniĭ, pe la carĭ am fost. Am căpĕtat înse o adevĕrată plăcere de a trece în grabă de la un domn la altul, și pot să te încredințez, că plăcerea asta o aveam destul de des.

Am vĕḑut multă lume, nu-mĭ pare rĕŭ, că mor. Și multe lucrurĭ s'aŭ cumpĕrat cu prețul meŭ, multe bune și multe rele; — maĭ multe rele. Ómeniĭ alergaŭ după mine în ruptul piciórelor și eŭ alergam de eĭ în ruptul capuluĭ. Așa-ĭ viéța nóstră: o góna nebună după banĭ, o góna nebună după argint și aur.

Pot să-țĭ spun, fără să mĕ laud, că tótă lumea mi se închina. Un singur om am aflat, care m'a primit cu nepăsare și m'a spesat cu dispreț, ca pe o unéltă netrĕbuinciósă. Era un călugăr smintit, care a și rĕmas calic tótă viéța.

Și acum — să mor?

Nu, asta nu se póte. Dacă lumea mi s'a închinat până acum, de ce să mĕ lapede, de ce să nu mĕ slăvéscă ér în altă formă. Da, taleriĭ vor muri. Vom fi aruncațĭ în căldare, vom fi topițĭ. Dar din argintul nostru érășĭ, banĭ se vor face și érășĭ vom fi stăpânĭ peste ómenĭ!

Cu tóte laudele luĭ, talerul meŭ, părea totușĭ trist și abătut. Nu numaĭ ómeniĭ . . . ci și taleriĭ se tem de mórte.

Când l-am pus érășĭ între corónele din busunar, i-se mări desnădăjduirea.

Ca un bĕtrân uitat de mórte stă bietul taler între corónele, ce s'aŭ pripășit azĭ — nu sciŭ cum — în busunarul meŭ, ca tot atâția Pilațĭ în Credeŭ...

Pa.

deşteptarea opiniunii publice pe contul ziaristicei liberale. Ura la a tot ce e creştin se vede şi din numerósele interpelări făcute în parlamentul francez asupra faptului, că Archiepiscopul din Paris, Card. Richard, după sentinţa adusă în contra Assumpţioniştilor, s'a dus la casa lor, unde şi-a esprimat simpatia, ce o are faţă de dînşii. Tot asta aŭ făcut-o şi alţi episcopi şi preoţi trimiţênd adhesiunile lor Assumpţioniştilor. Guvernul, ca să i-se vadă mai bine intenţiunile, a subtras tuturor acestora modestele rente annuale, de cari se bucuraŭ, în loc de însemnatele averi bisericesci secularisate.

În contra sentinţii de alt cum s'a făcut apelare. Ori care va fi resultatul, atâta totuşi rêmâne, că opiniunea publică franceză a fost trezită din letargia, în care o adusese pressa liberală, ér Assumpţioniştii dacă nu în formă de congregaţiune religiósă, în altă formă î-şi vor continua opera salutară începută.

Pentru credinţă şi moral. De sf. sêrbători ziarul „Moş Teacă“ din Bucuresci a publicat un pamflet de cea mai detestabilă specie contra religiunii creştine, batjocorind nascerea Mântuitoriului. Ziarul „România Jună“ a fost cel dintâiŭ, care a alarmat pe cetitorii sêi pentru acéstă sfruntată impertinenţă şi imfamie. În urma unei campanii vrednice de multă laudă, Episcopul de Huşi a luat cuvîntul în şedinţa din 13 v. crt. a Senatului român. Interpelarea Episcopului a fost aplaudată de senatori. A rêspuns gener. Manu şi Disescu min. de justiţie, care a reprobat în cele mai aspre cuvinte blasfemia din „Moş Teacă“. Dsa a spus, că autorul articlului e un nemernic, un descreerat şi fapta lui e miserabilă. De alt cum scriitorul e un funcţionar de al dlui Fleva.

Tot atunci dl M. Alesandrescu a interpelat asupra depravaţiunii morale şi cere să se iee cele mai aspre mêsuri contra celor ce lucră pentru desastrul cât mai apropiat al societăţii române. De alt cum Dsa promite, că va reveni asupra acestui punct.

Ne pare bine, că în sfârşit s'aŭ găsit şi în România bărbaţi de posiţie, cari să se înfióre de progresele repeḑi ale imoralităţii şi să stee îngrijoraţi în faţa depravaţiunii, care s'a scoborît în jos până la cea mai fragedă vrîstă. Felicităm deosebit noul ziar „România Jună“, care are în acéstă deşteptare şi trezire la o nóuă viéţă partea leului. Redactorii de la acéstă fóe aŭ înţeles mai curênd ca alţi chemaţi ruinele, ce se vor lăţi în curênd în statul român, dacă nu se va pune o dată capêt acestui fel de a batjocori religiunea, temelia societăţii.

Sîntem de acord, că ministrul nu trebuia să se îndestulescă numai cu aceea, că a înfierat pe autor cu titlii, pe cari de alt cum î-a meritat, trebuia să se aplice contra lui braţul pedepsitor al justiţiei.

Să sperăm, că ce s'a întrelăsat acum, se va face cu ocasia desvoltării interperlării dlui Mişu Alesandrescu.

Subvenţionarea Ciangăilor. Compatrioţii noştri magiari s'aŭ supêrat rêŭ pe ministrul de instrucţiunea publică şi mai ales pe cel austriac de la resortul acesta. Motivul e, că ministrul cultelor şi al instrucţiunei publice din jumătatea de dincolo de Laita nu se învoesce, ca capitala Budapesta să pótă subvenţiona şcolile Ciangăilor din Bucovina cu 10 mii floreni, pe cum hotărîse consiliul comunal din Pesta în anul milenar.

Ministrul Wlassics din parte-şi în o scriptă adresată municipiului î-şi dă tótă silinţa să capaciteze pe patrioţii noştri gata de sacrificiŭ, că rêspunsul ministrului din Austria la întrebarea în cestiunea subvenţionării nu putea fi de cât negativ, după ce guvernul austriac se îngrijesce de susţinerea învêţătorilor sêi din isvóre de venit proprii. Ba mai mult, le spune, că acésta nici pe basa legilor magiare nu s'ar puté admite. Le aduce înainte multele pericle, ce ar urma pentru politica magiară de magiarisare, dacă ar fi iertat, ca o societate ori un individ să ajute şcoli de ale naţionalităţilor din Ungaria. Dar totul e zadarnic. Patrioţii înflăcăraţi ăstea tóte nu le socotesc de motive suficiente pentru negarea cererii. Ei una o sciŭ şi una o zic: ministrul austriac să le permită trimiterea sumei.

În marea lor înferbinţélă ei se provócă la subvenţionarea şcolilor române din Braşov, fără să bage de samă, că nu stă paritatea, fiind aci vorbă de drept, ér acolo de dar.

N'ai ce face. Unii aşa s'aŭ dedat cu privilegile, în cât li se par datorite, şi când li se denégă ceea ce nu li se póte concede nici din punct de vedere internaţional, încep să strige în gura mare, că li se face nedreptate.

Constatări târzii. — Cum tótă causa îşi are efectul, nu s'a putut, ca legile politice bisericesci, să remână fără efecte desastróse pentru sentimentul religios-moral al locuitorilor ţêrii. Protestanţii, cari la început militaŭ cu mâni cu picióre pentru introducerea lor, ajung a recunósce înşişi, că s'aŭ înşelat amar în speranţele lor. Étă ce scrie „Protestáns egyházi és iskolai lapok“:

„Urmările aŭ dat dreptate celor îngrijoraţi, cari de altfel bucuros ar fi suferit să fie cualificaţi ca profeţi falşi. Şi ici şi colo s'a pornit destrămarea; perderile nóstre se sporesc pe zi ce trece. Şi primul simţêmênt, de care eram cuprinşi, era uimirea şi cea dintâiŭ străduinţă: tăinuirea. Ne-am ruşinat a ne mărturisi nevoile şi neputinţa nóstră faţă cu acelea. Cum am fi şi putut face un lucru ca acesta, dând dreptate „profeţilor, cari prevedeaŭ viforul primejdios“, ér duşmanilor noştri bucurie şi desfătare! Dar a trecut şi timpul tăinuirei! Perderile deveniră din ce în ce tot mai mari şi în cap ni-s'a descărcat neîndurata statistică oficiósă, care descopere tóte secretele şi care cu date numerice nerêsturnabile a arêtat tot ce noi am stăruit să acoperim... Acum nu mai stăruim: *ne mărturisim nevoile, perderile* şi treziţi din uimire, voim să şi lucrăm, ca să ne întărim fortificăţiile negligeate şi ca să putem recuceri *teritoriile perdute*“.

Revistă bisericéscă.

Roma. După cum spune „Osservatore Romano“, fóea oficiósă a Vaticanului, S. Părinte a dăruit pe sama patriarchatului copht din Egipt şi a episcopiilor sufragane o jumătate milion franci. Tot suma acésta are menirea de a acoperi şi spesele împreunate cu seminariul de noŭ înfiinţat. Suma este trimisă delegatului apostolic din Cairo, cu însărcinarea, ca acesta în numele Congregaţiunii de Propaganda să cumpere bunuri immobile pe sama donatarilor de mai sus. Moşiile cumpêrate vor fi supuse supravegherii delegatului apostolic.

Revistă politică.

Austria. Ministrul president Kőrber nu lasă nici un mijloc prin care ar puté ajunge la împăcarea de el mult dorită. Acum a adresat el, în calitate de ministru al internelor, o circulară către toţi guvernatorii ţêrilor, în carea îşi desfăşură principiile. Între altele ministrul pune la inima tuturor oficialilor de stat de a veni în atingere cu poporaţiunea, fără ca prin acéstă să scadă vaḑa auctorităţii. Mai cu samă face atent poporul, că îşi póte ajunge tóte scopurile sale legitime, fiind scopul principal al guvernului: împlinirea postulaţiunilor juste şi aşa a pune o dată capêt frecărilor şi neînţelegerilor de până acum.

Franţa. Zilele trecute s'aŭ ţinut alegerile pentru membrii din senat. Campania electorală a fost cât se póte de vie. Voturile cele mai multe le aŭ căpêtat republicanii reţinêndu-şi cele 46 mandate avute şi câştigând alte 15 nóuê. Liberalii republicani aŭ primit cu totul 6 mandate. Radicalii pe lângă cele 8 mandate vechi aŭ mai primit 10 nóuê. Socialiştii radicali cu totul aŭ căpêtat 13, tot atâtea aŭ căpêtat şi naţionaliştii, ér conservativii 4. Aceste dóuê grupuri politice din urmă sperézǎ să iésă învingêtóre la alegerile municipale.

Prinţul d'Orleans, domiciliat în Londra, nu de mult a ţinut o vorbire către amicii sêi royalişti, cari declaraţi fiind de nevinovaţi din partea tribunalului pentru mişcări în contra statului, s'aŭ dus să visiteze pe şeful lor din Londra. In vorbirea sa, zice prinţul, că doresce continuarea luptei cu tóte puterile. Pentru continuarea ei el apeléză la toţi aceia, cari iubesc Franţa şi armata, adaugênd, că monarchia între altele se va lupta din tóte puterile în contra Jidovilor.

Anglia. Lumea era curiósă să audă mesagiul de tron al reginei acum cu deschiderea sesiunei parlamentare din 30 l. tr. Regina spune, că relaţiunile ţêrii, esceptionând statele din Africa sudică, sînt amicale cu tóte puterile. De aci trece şi vorbesce despre răsboiul cu Transvaalul. La invasiunea din partea coloniilor din Africa sudică, a republicei sud-africane şi a statului liběr Oranje, zice ea, poporul meŭ a rêspuns cu devotament şi însufleţire apelului, ce i-l'am adresat şi bravura soldaţilor mei de pe câmpul de luptă, pe cum şi a marinarilor şi a trupelor de marină, cari aŭ debarcat la ţêrm cu scopul comunei operaţiuni, n'a rêmas înderêtul (?) celor mai nobile tradiţii ale istoriei răsbóielor nóstre. Mê

întristéză adênc, că răsboiului ĭ-aŭ căḑut jertfe atâtea vieţĭ scumpe omenescĭ. Înse cu mândrie şi cu mulţămire internă am vēḑut acel zel patriotic şi aceea lealitate isvorîtă din liberă hotărîre, cu carea supuşiĭ meĭ din tóte părţile imperiuluĭ s'aŭ grăbit a lua parte în apĕrarea comună a intereselor imperiuluĭ. Nu-şi uĭtă regina în vorbirea sa nicĭ de multele jertfe materiale, ce sînt împreunate cu acesta, dar e sigură, că parlamentul nu va pune pedecĭ. Amintesce tot o dată şi despre fómetea, ce domnesce în India şi despre paşiĭ făcuţĭ în direcţia acésta.

Mesagiul de tron în casa de jos a întimpinat greutăţĭ din partea oposiţieĭ.

Bulgaria. În cercurile politice din Viena s'a lăţit scirea, carea se menţine pe lângă tóte desminţirile bulgare, că Bulgaria cât de curînd se va proclama de regat independent. Guvernul din Sofia deja ar fi şi încunoscinţat guvernul român, că Rusia şi Austro-Ungaria deja şi-ar fi dat învoirea la independenţa perfectă a ţĕriĭ principeluĭ Ferdinand.

Transvaal. După succesele, ce le aŭ avut Anglezii prin ocuparea unor avantposturĭ de ale Burilor, le a venit voea de ocupa şi muntele Spion Kop, cheia fortificaţiunilor bure. Primul atac l-aŭ îndreptat în 23 l. tr. În nóptea următóre spre Mercurĭ (sĕptĕmâna trecută) le a şi succes ocuparea unuĭ platoŭ al munteluĭ sus numit, abia apĕrat de câţĭ va Burĭ, carĭ la atacul Anglezilor s'aŭ retras. Ast fel Anglezii rĕmaseră domniĭ acestuĭ platoŭ, (despre care eĭ credeaŭ, că e muntele întreg, pe când în realitate maĭ eraŭ încă dóuĕ), până în nóptea următóre spre Joĭ. Atuncĭ Buriĭ începură atacul în contra trupelor angleze, carĭ se nevoiaŭ la construirea şanţurilor, dar aŭ fost rĕspinşĭ. Atacul îl repeţiră, dar tot fără resultat. În urmă înse aŭ dat năvală generală asupra noŭ sosiţilor, în urma căreia trupele angleze aŭ trebuit să se retragă cu perderĭ însemnate. Singură armata generaluluĭ Warren, care ocupase platoul, a lăsat pe câmpul de luptă 1,500 soldaţĭ. Perderea totală a armateĭ acesteia în întrégă campania, întrece numĕrul de 3 miĭ ostaşĭ morţĭ şi prinsonerĭ. Tot în mânile Burilor rĕmase şi partea cea maĭ mare a artilerieĭ angleze.

După înfrângerea acésta, generalul Buller, care încă sosise cu armata sa în tabĕra luĭ Warren, prevedênd, că orĭ ce atac noŭ ar fi zădarnic, a decis să se retragă cu toţiĭ peste râul Tugela. În modul acesta tot câştigul Anglezilor în timpul din urmă e perderea a lor 3 miĭ soldaţĭ pe cum şi mare parte din artileriă.

În ce privesce situaţia oraşuluĭ Ladysmith, aceea devine tot maĭ critică. Generalul Withe vre să încerce ultima erupţiune, carea dacă nu-ĭ va succede se va preda.

E interesant comunicatul, ce l-a făcut agentul Transvaaluluĭ din Bruxella. El zise cătră corĕspondentul unuĭ ziar, că sórtea celor din Ladysmith, după capitulare, va fi munca silnică. Buriĭ nu se tem. Eĭ sînt provēḑuţĭ bine cu tóte cele de răsboiŭ, şi se vor lupta până la estrem.

China. Ziarele aduc scirea despre sinuciderea împĕratuluĭ chinez Cvang-Su. Scirea acésta nu e creḑută de verosimilă din partea tuturor. Mulţĭ sînt aplicaţĭ a crede, că aci e vorbă de asasiniŭ.

Împĕratul chinez Cvang-Su urmă pe tronul frateluĭ sĕŭ în 1875, în etate de 5 anĭ. Când ajunse la vrîsta de 15 anĭ, se declară pe sine de maioren şi luă frînele guvernăriĭ din mânile mameĭ sale împĕrăteseĭ regente, Cu-Hsi. De aci în colo el era un aprig propăgător şi părtinitor al cultureĭ apusane, bine sciind, că numaĭ cu ajutorul acesteia póte ţiné încă la olaltă imperiul, ce deja începea a se desface. Natural, că pentru inovaţiunile sale îşĭ câştigă mulţĭ inimicĭ, şi maĭ întâiŭ pe mamă-sa avidă după putere. Dar nu putură face nimic până când începură să vină calamităţile peste imperiul sóreluĭ: maĭ întâiŭ răsboiul nefericit purtat cu Iaponia, apoĭ ocuparea diverselor porturĭ şi teritóre chineze, făcută de cătră Europenĭ. Nefericirile acestea din partea neîndestuliţilor aŭ fost socotite de momentul bine venit, şi în frunte cu împĕrătésa-mamă produseră turburărĭ în palat. Tot eĭ trimiseră în 22 Sept. 1898 la împĕratul o deputaţiune de a fi subscrisă din partea dînsuluĭ. În acésta se zicea, că el primesce de corregentă pe mamă-sa, acum octogenară. Împĕratul temêndu-se de mórtea cu carea îl ameninţa deputaţiunea, subscrise dechiaraţiunea. În posiţia acésta de corregent, orĭ maĭ bine zis de prinsoneriŭ, căcĭ mamă-sa guverna totul, ér el era deţinut în o parte a palatuluĭ, rĕmase până în zilele din urmă.

Acum înse denumi de succesor al sĕŭ pe un copil de 5 anĭ, Pat-Sing cu numele, apoĭ se sinucise, orĭ pe cum spun alţiĭ fu asasinat din partea inimicilor, ca nu cum va prietiniĭ luĭ şi a reformelor întroduse de dînsul în imperiŭ, să-l repună.

După cum spun acelea-şĭ ziare nu o mică parte ar fi avut în abzicerea luĭ Cvang-Su, ambaşadele rusă şi franceză din Peking. Acestea, nefiind el binevēḑut înaintea lor pentru alipirea sa faţă de Anglezĭ şi Statele-Unite, aŭ pus la cale abzicerea.

Ceĭ maĭ rĕŭ atinşĭ în întrégă afacerea sînt Anglezii, carĭ într'însă vĕd intrige, de carĭ se folosesce Rusia şi Franţa acum, când Anglia fiind ocupată în Africa de sud, nu-şĭ póte apĕra interesele în China. Asta se întimplă cu atât maĭ vîrtos, zic Anglezii, că pe când ambaşada angleză nicĭ n'a fost întrebată în causa schimbăriĭ de împĕrat, pe atuncĭ Ruşiĭ şi Francezii îşĭ concentréză armate în apropierea Pekinguluĭ, pentru sprijinirea nouluĭ suveran.

Corespondinţe.

Însufleţire?

— *Ianuariŭ, 1900.*

Fără îndoiélă, *însufleţirea* este cea maĭ de frunte trebuinţă a tuturor mişcărilor pornite în jurul ideilor maĭ mareţe. Fără însufleţire mişcarea saŭ nu se póte urzi, saŭ şi dacă se pornesce, stagnéză oprindu-se la jumĕtatea drumuluĭ. Şi e rĕŭ să te oprescĭ la jumătatea drumuluĭ, când atât de lungă e calea înainte!

Iniţiativa luată de sinodul de astă-tómnă, de a pune basă unuĭ fond de salarisare a preoţimiĭ este o idee destul de măréţă, ca să o îmbrăţişăm cu maĭ multă dragoste de cum am îmbrăţişat-o. Îndeosebĭ preoţimea de la sate e dătóre să se intereseze maĭ mult de acésta, căcĭ nĕcasurile eĭ sînt maĭ multe şi maĭ marĭ. Idea fonduluĭ de salarisare ar trebui să-ĭ încălḑéscă pe toţĭ preoţiĭ noştri, în cât dacă nu eĭ, cel puţin urmaşiĭ lor să se pótă bucura de ródele însufleţiriĭ eĭ. Fără jertfă nu se pornesce nicĭ o acţiune mare, fără însufleţire orĭ ce avînt maĭ înalt e imposibil.

Nu voesc să zic prin acésta, că preoţimea de la sate ar avé rolul principal şi îndatorirea principală de a susţiné mişcarea acésta.

Nicĭ de cum.

Rolul de conducĕtor, rolul principal în mişcarea acésta îl va avé fără îndoiélă, gremiul de unde s'a pornit mişcarea şi de unde se aşteptă jertfe îndoite, ca să se îmbărbăteze grosul preoţimiĭ de la sate. Hotărîrile sinoduluĭ de astă-tómnă ne adeveresc pe deplin, că rolul principal nu este al preoţimiĭ din a fară.

De ce dară vorbesc de preoţimea din a fară?

Vorbesc pentru că şi preoţimea îşĭ are partea sa de muncă în mişcare şi nu-ĭ este permis să se subtragă de la ea. Vorbesc, pentru că de şi nu e menirea preoţimiĭ de a se pune în fruntea mişcăriĭ, este datóre totuşĭ să o susţină şi să facă şi ea din partea eĭ *ceea ce póte.*

Şi ce póte preoţimea?

În numĕrul 50 al „Uniriĭ“, când am cetit corĕspondinţa „Delegatuluĭ“ „În jurul uneĭ ideĭ“, credeam, că preoţimea póte maĭ mult. În corĕspondinţa aceea, „Delegatul“ propunea, ca din prilejul anuluĭ noŭ, să concurgă fie care preot cu o sumă cât de mică pentru numitul fond. E o idee fórte bună, întrodusă abia de un an la noĭ, de a înlocui gratulările de anul noŭ cu o sumă óre care. Numele contribuenteluĭ se publică în ziare şi ast fel, fie care are ocasiune de a-şĭ reaminti cu ocasiunea anuluĭ noŭ numele prietinilor şi cunoscuţilor maĭ bunĭ. Se cruţă ast fel spesele zădarnice cu posta şi baniĭ aceştia se adună spre un scop folositor.

În casul de faţă, propunĕtorul a premers însuşĭ cu esemplu bun, depunênd 8 coróne pentru fondul de salarisare. D-sa raţiocina ast fel: Avem în archidiecesă 762 preoţĭ; dacă fie care ar concurge măcar cu o corónă, am avé suma de 381 fl. Dacă în toţĭ aniĭ s'ar urma procedura acésta, am avé un frumos început, cu frumóse prospecte de reuşită.

Eĭ bine, cum a succes planul însufleţit al „Delegatuluĭ“? Cum a primit preoţimea

apelul lui? Unde sînt cei 381 floreni? Unde ni-s entusiaştii?

Din numĕrul ultim al „Unirii“ vĕd. că abia am ajuns la 75 corône. Şi în aceea-şi vreme pentru „Casa naţională“ aŭ incurs peste 700 corône!

Cum, adecă?

„Casa naţională“ este pentru publicul românesc o cestiune mai ardentă, de cât salarisarea preoţimii? Este mai multă vîrtute a jertfi pentru „Casa naţională“ de cât a sări în ajutorul preoţimii misere, espuse la ispita de a fi mituită cu congrue şi cu ajutóre? Este mai cu drag îmbrăţişată o cestiune de lux, ca una vitală — ca să folosesc cuvintele „Unirii“? . . .

Să nu fiŭ înse nedrept?

Contribuenţii la „Casa naţională“ sînt în cea mai mare parte mireni. Contribuenţii la fondul de salarisare ar fi să fie în cea mai mare parte preoţi. Nu că mirenii ar fi esemţi de la acéstă contribuţiune, dar pentru că preoţii sînt mai nemijlocit îndatoriţi de a se îngriji de buna starea lor şi de independinţa altarului, la care servesc.

Pentru ce dară preoţimea a rĕspuns atât de rece la acest călduros apel? Pentru ce nu face şi ea din partea ei cât îi stă în putere? Pentru ce se plânge, că poporul de rĕnd e aşa de nedarnic, când din 700 şi atâţia preoţi-nu s'aŭ aflat nici 100. cari să contribue măcar o corónă spre binele lor şi a urmaşilor în via Domnului?

Pentru ce?

Póte pentru că nu sîntem pătrunşi în de ajuns de sórtea viitóre a clerului nostru; pentru că nu avem, ceea ce ar trebui să avem în ori ce împrejurări — *însufleţire!*

Se póte, că am cam grăbit judecata. Mi-ar păré bine să mĕ conving, că am grăbit-o.

Nu e încă târziŭ.

Sub titlu „An noŭ fericit“ se continuă colecta pentru „Casa naţională“, de ce n'am continua şi noi pentru a nóstră casă naţională, când atât de mari şi de multe sînt lipsele ei? De ce să nu colectăm şi noi mai de parte, când scopul pentru care contribuim atât de nobil este?

Fără îndoiélă. contribuirile acestea nu ne vor scóte din miseria, în care gemem, dar ele formézá totuşi un început de bun augur, un început, care încăldesce în noi speranţa în un viitor mai bun şi mai fericit.

Cei mari vor avé să ducă la desevîrşire planul întreg. căci pe umerii lor se apasă amarul şi miseria clerului.

Dar şi noi sîntem dători. să stăm alăturea de ei, să facem ce ne stă în putinţă.

Căci de a nóstră viitóre sórte este vorbă, şi cum să ne ajute Dumnezeŭ, dacă noi înşine nu ne ajutăm?

Cunctator.

Iubileŭ.

S. l. Sz. în 1 Faur, 1900.

În întunerecul, ce s'a lăsat asupra vieţii nóstre bisericesci în mijlocul grelelor probleme. ce ameninţă esistinţa nóstră ca biserică autonómă. o rază de lumină, o binefăcĕtóre rază de lumină ne încăldesce şi ne luminézá . . .

Un pătrar de véc se împlinesce de când Mitropolitul nostru *Victor* a fost ridicat la înalta trépta a Episcopatului. Şi în înălţimea acestei vrednicii nu onorurile, nu strălucirea tronului archieresc, ci muncă grea, responsabilitate şi mai grea i-a fost partea ani dóuĕ zeci şi cinci.

Muncă grea şi responsabilitate şi mai grea îi este partea mai ales acum, de când încrederea clerului şi provinţei mitropolitane şi voea mai marilor L'aŭ ridicat la cea mai înaltă demnitate a provincei nóstre. În acéstă muncă grea iubirea şi devotamĕntul clerului să-i fie sprijin, darul Prea-Sfîntului Spirit să-i fie povăţuitor!

Cuvine-se, să ne bucurăm cu toţii de acéstă binecuvîntată zi, în care Mitropolitul nostru iubit împlinesce 25 de ani de la suirea tronului archieresc, dar cum va fi bucuria nóstră deplină. când mari şi multe sînt rănile din cari sângeră sfînta nóstră biserică?

Cum ne vom bucura pe deplin de înălţătórea zi a *Mirelui*, când *Mirésa* e ameninţată, când viéţa ei inspiră seriőse îngrijiri pretutindeni? . . .

Vom serba, căci zi de bucurie şi de sĕrbătóre este. dar nu vom pune zăgaz îngrijirilor, ce ne copleşesc inima şi mintea.

Vom serba.

Dar alăturea cu bunul nostru Archiereŭ, nu vom uita în mijlocul bucuriei generale, grelele vremuri, prin cari sfînta nóstră biserică ca o nae luptându-se cu talazurile, resbate. . .

Aşteptăm, ca în privinţa acésta Blaşul să ne dee inviaţiuni.

Aur şi argint nu avem — avem înse credinţă şi dragoste în inimile nóstre.

Rugăciuni ferbinţi vom înălţa la Dumnezeul popórĕlor pentru îndelunga viéţă a iubitului nostru Mitropolit; în scrisori de felicitare, şi în fapte — dacă va cere lipsa — ne vom arĕta adânca nóstră dragoste pentru Înalt Prea-sânţitul Mitropolit Victor.

Căci daca stările din afară sînt grave şi inspiră seriőse îngrijiri, avem cel puţin o inimă iubitóre şi un altar fără prihană. ca rugăciuni să înălţăm la tronul Dumnezeirii pentru a implora Mitropolitului nostru mulţi ani. tărie şi putere în sublima şi dificila Sa misiune.

Micul şerb.

Fond de salarisare.

În favorul fondului de salarisare a preoţilor s'a colectat în Tr. Almaş cu ocasiunea colindatului frumósa sumă de 50 cor. a nume:

în *Bogdana*	40	cor.	— fil.
în *M. St. Georgiŭ*	6	„	— „
în *Sfăraş*	4	„	— „
M. O. D. *Alesandru Ciura* prof. în loc	2	„	— „

S'aŭ adunat până acum la acest fond 427 cor. 16 fil.

Noutăţi.

Întru mărirea lui Dumnezeŭ. *Roman Ioan* tinĕr econom în *Oroiul de câmpie* a cumpĕrat pe sama s. biserici de acolo un Apostoleriŭ în preţ de 12 coróne 80 fileri. Dumnezeŭ primindu-i jertfa să i-o rĕsplătéscă după merit. Acesta e al doilea cas de fapte marinimóse pentru biserica nóstră din aceea comună.

Reuniuni de femei. Ni se scrie, că în comuna Săbad, distr. Mureş, preotul Petru Suciŭ. şi în Feneşul-sás. preotul Ştef. Roşian din Cluş aŭ înfiinţat reuniuni de femei pentru îngrijirea şi îmfrumseţarea bisericilor. Salutăm cu bucurie acest început vrednic de laudă şi dorim să-şi afle cât mai mulţi imitatori.

Censură „fin de siecle.“ În tipografia de aici a apărut nu de mult o „Geometrie“, manual pentru şcolile medii, tradusă după un autor magiar cu numele Sárkány. de prof. Iosif Hossu, Emil Viciŭ şi Dr Ioan Radu (Brad). Cartea. spre a puté fi introdusă ca manual de şcólă a fost înaintată ministeriului de culte spre a fi censurată. Marii pedagogi din minister aŭ refusat aprobarea cărţii pentru grozavul motiv, că în întrégă cartea ocură **o dată** numirea *Budapesta* în loc de *Budapest!* nespus de grozav! Se vede că sîntem pe sfârşitul véculuí luminei!

Serum bólelor nervóse. În şedinţa Academiei române de la 14 a c. dl Dr Victor Babeş vorbesce de resultatele obţinute cu serum artificial preparat din creeri de berbece. Prin injecţiuni cu acest serum bolnavii de maladii nervóse simt o ameliorare spre bine. După îndelungate esperienţe s'a observat, că cu acest serum se pot vindeca melancolia, semiepilepsia şi pulsaţiunea esagerată. Când ne gândim că bóla véculuí sînt afecţiunile nervóse, nu putem să nu ne bucurăm de începutul bun făcut pe acest teren.

Napoleonul prinţului Carol. Am pomenit şi noi. că prinţul Carol al României a dat averea sa sĕracilor din Dobrogea. Napoleonul a fost cumpĕrat de oficerii regimentului de infanterie din Tulcea pentru 120 franci. cari aŭ fost împărţiţi la sĕraci. Napoleonul scrie „Rom. Jună“ va fi păstrat până ce prinţul va deveni maioren, când apoi i-se va restitui, ca reamintire a recunoscinţei populaţiei din Tulcea.

Contra tuberculósei. Póte chiar pentru că omenimea simte o aşa mare grózá de acéstă bólă. doctorii cércă să o nimicéscă. Se spune că un medic din Nizza ar fi aflat un leac noŭ contra ei. Numai de ar fi cel mai bun!

Date nóuĕ despre Horia. În archiva familiei Eszterházy din Vasvár s'a aflat un manuscris care se ocupă cu Horia şi vestita revoluţie ardelenéscă. Manuscrisul a fost predat unui specialist să-l studieze, care la rîndul sĕŭ, nu publică documîntul, ci îl comentéză în trei articlii publicaţi în „Bud. Tagblatt“. Sperăm să revenim în numerii viitori asupra acestui act, relevând cetitorilor nostri cuprinsul manuscrisului, după celea publicate în fóia numită.

Căsătoria archiducelui moştenitor. Din Viena sosesc sciri de cea mai mare sensaţie. Anume: Archiducele Francisc Ferdinand, moştenitorul presumptiv al tronului, s'a căsătorit morganatic cu contesa Sofia Chotec. În acelaşi timp înse el a abzis de a mai fi împĕrat, lucru despre care M. S. Monarchul a şi luat scire. declarându-se astfel moştenitor al corónei archiducele Otto.

„Mănăstire româneśscă?“ Pe „Tribuna“ o cuprinde mirarea de idea de a se înfiinţa şi la noi o mănăstire de călugăriţe române gr. cat. De ce? N'avem óre şi noi trĕbuinţă de ast feliŭ de mănăstiri? şi óre n'ar fi trebuit şi mai de mult pusă în lucrare idea acésta, cu atât mai vîrtos că conciliile provinţei nóstre mitropolitane de mult aŭ hotărît înfiinţarea lor? Şi chiar pentru internatele nóstre aflăm instituţia acésta de mare trebuinţă. Spaţiul e prea redus aci, ca să discutăm asupra acestei teme, o vom face-o dacă va fi lipsă. Din partea nóstră dorim cât mai neîntârziata realisare a acestei idei salutare.

Influenza graséză teribil în Ialia şi Spania. În oraşele mai mari mii de ómeni zac de acéstă bólă ale cărei urmări adese sînt primejdióse. Pe noi ne-a cruţat până acum, póte pentru că în anul trecut ne-a avut aşa de dragi.

Marea esposiţie universală de la Paris, care se aranjézá în onórea véculuí ce apune, se va deschide la 15 April n. ziua ss. Pasci ale latinilor.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Păstoriul sufletesc în praxă

saŭ

Inviațiunĭ pentru preoțĭ față de credincioșiĭ bolnavĭ, din punct de vedere moral, pastoral, medicinal și hygienic.

(Continuare.)

Cu cât este înse maĭ necesară acéstă încredere isvorîtă din ĭubirea neinteresată a părinteluĭ sufletesc în acele mominte, când care va din fiiĭ sufletescĭ ajunge în vre o nefericire, orĭ cade în vre un pĕcat orĭ bólă! Cu câtă încredere se apropiă atuncĭ de preot, spre a-șĭ curăți sufletul orĭ a-șĭ afla sănătate trupuluĭ. Cu câtă resignațiune creștină sufere pacientul orĭ ce durere și cu câtă ardóre și dor aștéptă el pe preotul pus de Dumnezeŭ să vină la dînsul spre a-l mângăia, când scie de maĭ înainte, că din învĕțăturile luĭ purure a numaĭ ĭubire a vorbit, și așa ĭubirea produce ĭubire, — ér din sfințênia vieții și a moravurilor luĭ, cunóscerea și ĭubirea luĭ Dumnezeŭ le-a învĕțat.

Dar nu numaĭ ĭubirea cătră deaprópele, ci și vocațiunea pastorală obligă pe păstoriul sufletesc la ĭubire, „de este cine va bolnav între voĭ, să chieme preoțiĭ bisericiĭ să se róge pentru dînsul“ (s. ap. Ĭacob epist. cat.) și din contră: „datorĭ sîntem noĭ ceĭ tarĭ — adecă cu spiritul sfînt întăriți în chemarea nóstră — să purtăm slăbiciunile celor slabĭ — adecă să purtăm grije de ceĭ încredințațĭ nóuĕ și îngreunațĭ cu pĕcate și durerĭ, ca să nu piéră *„ca nu nóuĕ să plăcem, ci fie care din noĭ să facă spre plăcerea* (binele) deaprópeluĭ sĕŭ întru bine.“ (Ap. Pavel la Romanĭ) și apoĭ adauge: *„purtațĭ sarcina unul altuia și așa vețĭ plini evangelia luĭ Christos,“* (s. Pavel la Galatenĭ:)

Și apoĭ ca să scim până unde are să se estindă ĭubirea nóstră lucrătóriă, ni-o spune s. evangelist Ĭoan zicênd: „păstoriul cel bun, sufletul și-l pune pentru oile sale“; apoĭ ce ĭubire maĭ mare póte fi, ca atuncĭ, când cine va își pune viéța pentru aĭ sĕĭ?

Pe patul bóleĭ și maĭ cu samă în momintele grele aprópe de a eși din lume, are creștinul lipsă de maĭ multă mângăere: de ajutor sufletesc și a dese și trupesc, ér preotul cu deosebire în atarĭ mominte are maĭ mare datorință de a consola și ajuta; ba creștinul are și dreptul de a pretinde ajutoriul preotuluĭ. Nu se póte escusa de pĕcat acel păstoriŭ sufletesc, care în mominte așa de grele și însemnate pentru creștinĭ, neglige de tot, orĭ în parte nu pórtă grije, de acela, care în călĕtoria vieții pămîntescĭ a cădut din Ĭerusalimul fericiriĭ sufletescĭ și a tărieĭ trupescĭ spre Ĭerichonul pĕcatuluĭ orĭ a suferințelor, și desbrăcat de dar și puterĭ, stă confus și timid, și nu are cine să-ĭ ungă ranele sufletuluĭ cu oleul rugăciuniĭ și a încurajăriĭ, orĭ a deslegăriĭ de pĕcate, orĭ să-ĭ dee, pe cât se póte, îndrumărĭ în alinarea durerilor trupuluĭ, spre a nu fi desbrăcat, după suferințe trupescĭ și de darurile sufletescĭ în mijlocul dureriĭ, ispiteĭ și a supĕrăriĭ.

S. biserică ne impune grija acésta prin graiul s. apost. Pavel când zice: „înțelepțițĭ pe ceĭ neaședațĭ, mângăiațĭ pe ceĭ micĭ la suflet . . . . .“ Dacă religiunea creștină se arată din însășĭ natura eĭ ca mângăitóre, păstoriul sufletesc e singurul mijlocitor și mângăitor. El e pus și chiemat să învețe și consoleze, să însufle morbosuluĭ curaj, încredere, tărie și liniște, și să-ĭ întindă scutul religiuniĭ, mijlócele darurilor divine; să-l înarmeze contra pĕcatuluĭ, strĕmuruluĭ morțiĭ, și să-ĭ prefacă patul suferințiĭ în o școlă de vîrtute. În esecutarea acestor datorințe, păstoriuluĭ sufletesc nu-ĭ este ĭertat să se escuse cu vre o ostenélă orĭ periclu, ci cu cât bóla orĭ durerea e maĭ mare, cu atât maĭ încordat să-ĭ fie și zĕlul.

Dacă bóla ar lua un caractĕr îngrijitor, atuncĭ păstoriul sufletesc administreze morbosuluĭ darurile luĭ Dumnezeŭ pregătindu-l la penitință, mărturisire facere destul și provadă-l cu merinde de vecĭ. Cu un cuvînt folosésca tóte spre a-ĭ mântui sufletul și spre a-ĭ ușura și durerile trupuluĭ, până la ultimul moment; și la mergerea cu s. cuminecătură la casa bolnavuluĭ, pe lângă curățênia internă, aibă și curățăniă și seriositate esternă, să nu pună s. cuminecătură pe masă, ci pe o fată curată și lângă ea o lumină aprinsă, *„că e foc, care arde pe ceĭ necuvioșĭ.“* (S. Ĭoan Chrisostom). Preotul e dară o mică provedință vĕdută, ce își pune locuința între popor și pe sine tot se jertfesce luĭ, spre al întări, binecuvînta, ĭubi, învĕța, îndrepta și mângăia; cu el are să împartă bucuriile, întristările, ostenelele și durerile, ca pe toțĭ cu orĭ ce ostenélă de la nascere până la mormînt să-ĭ conducă spre fericire pămîntéscă și ceréscă. Când va fi ast fel, va și pute zice: eŭ sum păstoriul cel bun, și cunosc pe ale mele, și mĕ cunosc de ale mele; cunosc versul meŭ și vin după mine.

S. Dionis areopagitul zice: „între tóte lucrurile divine, cel maĭ divin e a conlucra pentru mântuirea sufletelor“. Ér s. Ĭoan Chrisostom adauge: *„nimic nu e așa de plăcut înaintea luĭ Dumnezeŭ, ca mântuirea sufletelor.“* Dacă preceptul carităţiĭ impune fie căruĭ creștin de a cerceta pe ceĭ bolnavĭ și a întinde ajutoriŭ celor necăjițĭ, cu atât maĭ mult îl obligă pe preot față de turma sa. Esemplul Dluĭ Christos, care a cercetat pe ceĭ bolnavĭ și a curățit pe ceĭ leproșĭ, și a promis rĕsplată celor ce îĭ urméză, și pedépsă celor negligențĭ, nu-ĭ ĭertat să-l pérdă din vedere păstoriul sufletesc. Ba apostolilor și următorilor lor espres le impune grija bolnavilor când zice: „vindecațĭ bolnaviĭ, curățițĭ leproșiĭ, înviațĭ morțiĭ, scótețĭ draciĭ . . .“

Nicĭ nu se póte închipui un creștin bolnav, fără a ave lângă sine preot; a dese maĭ curînd abzice de medic, spre a chiema preot întâiŭ; și viéța petrecută în adevĕrurile creștine îndreptățesce pe bolnav a cere ajutoriul preotuluĭ.

Cercetarea bolnavilor creștinĭ, fie eĭ morboșĭ sufletesce, fie trupesce, a fost și e considerată în religiunea creștină ca actul celeĭ maĭ escelse lucrărĭ a bisericiĭ și a servilor eĭ; aicĭ maĭ cu samă 'șĭ póte esercia preotul ĭubirea și să-șĭ câștige merite. Aicĭ îĭ se dă ocasiune de a depune mângăerile creștine în sufletul celuĭ ce sufere; acĭ și atuncĭ e terenul acomodat de a instrua, admonia, de a produce frica de Dumnezeŭ, de a ridica din desperare. Aicĭ se vede maĭ bine, că grija pastorală e în adevĕr artă psyhologică. Cu drept cuvînt se póte zice despre starea sufletéscă a bolnavuluĭ, cu Ĭov, că e plin de amărăciune și întristare. Sufletul și trupul trĕmură de frică, unul pentru greutatea pĕcatuluĭ și dorul de ușurare, altul sub apĕsarea dureriĭ și dorul de așĭ afla reînsănătoșare. — Orĭ în cătrăŭ privesce, în internul sĕŭ, orĭ în a fară de sine, peste tot află causă de a se întrista și de a se teme. Un om lăsat de sine în așa jurstărĭ, fără a-ĭ veni în ajutor Samarineanul îndurat — preotul — este obiectul celeĭ maĭ demne compătimirĭ; prin urmare e și actul celeĭ maĭ nobile ĭubirĭ creștinescĭ de a tinde ajutor și a se interesa de atare om, spre a-ĭ insufla liniște și mângăere.

Și dacă altor ómenĭ se dă rĕsplată pentru mângăerea și cercetarea celor întristațĭ, prin cuvintele s. evang. Mateiŭ c. XXI. „venițĭ binecuvîntațiĭ părinteluĭ meŭ, de moșteniți viéța . . . . că am fost bolnav și m'ațĭ cercetat . . .“, cu cât se va împărtăși maĭ mult de acest dar, acela, carele și după vocațiune e pus să împlinéscă atarĭ facerĭ de bine? Și fiind că Samarineanuluĭ îndurat încă ĭ-a promis Dl rĕsplată zicênd: „pórtă-ĭ grije și eŭ când mĕ voiŭ reîntórce, voiŭ plăti ție, orĭ ce veĭ maĭ cheltui,“ (s. ev. Luca), și păstoriuluĭ sufletesc i va plăti Dl orĭ ce ar maĭ cheltui sufletesce și trupesce pentru fiiĭ sĕĭ, când se va reîntórce se ĭea în samă faptele lor. Bolnavul în bóla sa aștéptă ceva maĭ mult de cât așternutul, pe care să zacă, maĭ mult de cât mâncarea și medicina, carĭ i-se daŭ mĕsurat. — El aștéptă cuvinte de compătimire, și singur preotul e pentru el compătimirea întrupată, ce i-o maĭ póte presta omenimea. — Prin graiul preotuluĭ i-se pare că aude binecuvîntarea tatăluĭ sĕŭ și dulcile cuvinte ale mameĭ sale.

Apoĭ ce rĕsplată va ave preotul acela atuncĭ, când își părăsesce orĭ neglege o datorință așa de mare cătră deaprópele, fie de frică, fie de comoditate, orĭ de a nu rĕmâne de la plăcerile lumescĭ, și așa fuge, când vede lupul, adecă: ispita, durerea, lipsa, venind?

Respectul și ĭubirea prin nimic nu se pot câștiga, dar nicĭ perde așa ușor, ca prin împlinirea, respective negligerea aceste̋ datorințe, și când Domnul zice preotuluĭ: „Sufletul luĭ din mânile tale îl voiŭ cere.“ sentința e pronunțată.

În tótă viața, în afacerile, meditațiunile, ba și în preumblările zilnice, păstoriul sufletesc să cerce calea și mijlócele, carĭ pot fi spre binele și edificarea fiilor sĕĭ, și „nu nóuĕ să placem, ci fie care din noĭ să facă spre plăcerea deaprópeluĭ sĕŭ întru bine spre *zidire,* că și Christos nu luĭ-șĭ singur a făcut spre plăcere . . .“ (s. Pavel la Rom.) Preotul să nu zică una, și el să facă alta, ca să nu-șĭ audă apoĭ de la pastorițiĭ sĕĭ zicêndu-ĭ-se: Facețĭ ce zice popa, dar nu facețĭ ce face el! În viața și în faptele preotuluĭ, să vadă creștiniĭ esemplu de moralitate, de cumpĕt, de pacînicie, de blândeță și ordine, încunjurând și prin vorbe și prin fapte tot, ce ar pute baremĭ să dea ansă saŭ presupunere de ceva pĕcătos orĭ scandalos pentru popor. *Vaĭ de acela prin care vine scandalul în lume!*

În împlinirea funcţiunilor sacre să fie piŭ, fără grăbire, acurat şi grav, pătruns de sfinţenia actului ce-l îndeplinesce. *„Scripturile să nu le defaimaţi“* ... adecă să aibă tăria credinţei în adevĕrurile, ce le propune; modest şi moderat în pretensiunĭ lumescĭ, dar mândru pe statul şi insemnele statuluĭ sĕŭ, pe care să nu-l considere numaĭ ca mijloc de traiŭ, ci ca vocaţiune unică, sfîntă şi nedespărţită a sa; cu un cuvînt să poşedă acele însuşirĭ, carĭ fac posibilă în tot locul şi timpul înţelepţirea celor neaşedaţĭ, de a fi răbdătorĭ cătră toţĭ, de a mângâia pe ceĭ micĭ la suflet, de a sprijini pe ceĭ neputincioşĭ, să nu întórcă cuiva rĕul cu rĕŭ, ci pururea cele bune să le urmeze; spiritul (adevĕruluĭ) să nu-l stîngă, scripturile să nu le defaime şi *de tot lucrul rĕŭ să se ferescă!*

Avênd preotul vîrtuţile acestea, fiiĭ sĕĭ sufletescĭ se vor grupa în jurul luĭ, ca în jurul unuĭ părinte, medic şi judecătoriŭ, spre a le arĕta calea, pe care aŭ de a merge. El aşa fiind va sci cunósce causa rĕuluĭ, va sci să-l saneze. Aceste resultate nu se pot obţinĕ fără o diagnosă adêncă şi minuţiósă, carea se câştigă din tóte conversările cu fidelii, din ţinuta şi aplicările lor, atât cu respect la suflet, cât şi la trup, la pĕcate, fărădelegĭ, durerĭ, morburĭ şi nĕcasurĭ; apoĭ să aibă şi voinţă şi iubire de a aplica mijlócele vindecătóre, ca să nu i-se zică, lipsit fiind de vîrtuţĭ şi cunoscinţe, că orb conduce pe orb, saŭ: doctore vindecă-te pe tine însuţĭ!

(Va urma.)

Burul van het Roer.

Istorisire de călătorie
de
Carol May.
(Continuare.)

Quimbo atrase luarea mea a minte asupra sa, deja pe când călăriserăm până aci. El şedea acuma tăcut în apropiarea mea. Îl întrebaĭ, ce supĕrare are.

„Quimbo sînt trist,“ îmĭ rĕspunse, „Quimbo nu voiŭ maĭ grăi şi cânta.“

„De ce?“

„Quimbo sînt mânios, sînt mânios pe Ĭan, fórte mult rĕsbunare şi mânie!“

„Dară ce ţi-a făcut bunul Ĭan?“

„Ĭan bun? O, o, mynheer, Ĭan sînt rĕŭ, sînt mult rĕŭ! Ĭan ĭeaŭ Quimbo Mietĭe. Quimbo aud tot, ce Somi spun şi ce Ĭan spun. Mietĭe sînt fată de la Somi şi nu voiŭ fi muiere de la Quimbo, ci muiere de la mult rĕŭ Ĭan. O, o!“

Şi-şi împlântă cu mânie tóte zece degetele în frisură. Dară când simţi, că ea nu póte, să se strice, mersul gândurilor luĭ porni în altă direcţie.

„Mietĭe nu vreŭ fi muiere de la Quimbo, pentru că Quimbo nu maĭ sînt frumos! Struţ ĭeaŭ Quimbo frumos pĕr, dară Ĭan am totuşĭ încă maĭ mult nu frumos pĕr. O, o, pĕr de la Quimbo cresc éră, şi atuncia plâng Mietĭe, că nu am vré fi muiere de la Quimbo. Şi atuncia rîd Quimbo Mietĭe şi ĭeaŭ alt bun frumos muiere!“

Îmĭ căută, să-l las, să-şi petrécă singur cu gândurile sale tragicomice de rĕsbunare, căcĭ îmĭ atrase luarea a minte un punct negru, care începea a se vedé a fară de parte pe şes. Mĕ suiĭ maĭ la deal şi-mĭ scoseĭ ochianul. Cu ajutoriul luĭ vĕḑuĭ un şerpe lung de călăreţĭ şi de carĕ, carĭ se apropiaŭ spre munte. Făcuĭ atenţĭ şi pe Burĭ, şi eĭ dând ochianul din mână în mână aflară, că e aşteptatul transport. O consfătuire scurtă avu resultatul, că noĭ să rĕmânem nevĕḑuţĭ, până când caravana îşĭ va fi găsit un loc de popas.

Ne duserăm în apoĭ în vĕgăună şi priviam de aci într'ascuns la caravană. Ea se apropia fórte mereŭ, căcĭ carĕle cele fórte greoĭ le trăgeaŭ boĭ, şi aceştia încă păreaŭ a fi fórte obosiţĭ de drumul cel lung şi greŭ.

Abia cătră a méză zi ajunseră aşteptaţiĭ la póla munteluĭ şi fără de a maĭ cerca vre un loc scutit formară cu carĕle un cerc, şi în lăuntrul luĭ se aşeḑară călăreţiĭ şi bouariĭ.

„Acuma e timpul!“ zise Ĭan. „Mergem călărĭ la vale, pătrundem în fortăréţa de carĕ şi-ĭ împuşcăm pe toţĭ!“

Eŭ mĕ împotriviĭ.

„Atuncia ne-am espune primejdieĭ de a sbura în aer. Cât de uşor ar puté, să se întîmple, ca în vremea lupteĭ o descărcătură să aprindă praful de puşcă! E o mare negrije din partea ómenilor acestora, că s'aŭ aşeḑat aşa de apróре de carĕ. Pentru ca să o pótă face acésta făr de primejdie, trebue că le e oprit orĭ ce foc şi aşa firesce că şi pipatul. De altmintrea călărĭ cu greŭ am puté, să pătrundem în fortăréţa de carĕ, şi atuncia am puté, să folosim numaĭ cuţitele.“

Acuma se îmbulḑi Quimbo printre Burĭ până la mine.

„Mynheer nu sciŭ, cum fac, dară Quimbo sciŭ!“

„Aşa dară?“

„Quimbo merg la călăreţĭ şi zic, Quimbo sînt Zulu; apoĭ aduc călăreţ la Burĭ.“

„Asta nu merge, căcĭ —“

„Asta merg, mynheer, Quimbo în dată arĕt!“

Nicĭ nu avurăm atâta răgaz, cât să-l oprim, şi el se şi furişă printre noĭ şi sări pe costă la vale. Noĭ firesce că ne spăimîntarăm de purcederea asta arbitrară a Cafĕruluĭ. El nu băga în samă strigările nóstre şi în scurtă vreme se depărtă deja aşa de tare, cât nicĭ nu maĭ putea, să le audă. Întreprinderea îmbia sperare de reuşită numaĭ în casul, dacă el era destul de cu minte, să se dea de o straje şi să susţină, că aĭ luĭ încă nicĭ nu aŭ observat caravana. Nu puturăm, să ne unim cu privire la mĕsurile de a preveni orĭ ce eventualitate rea, şi aşa ajunse Quimbo la fortăréţa de carĕ, deja maĭ înainte de ce am fi luat vre o hotărîre.

Acuma nu ne maĭ resta alta, fără să aşteptăm în linişte resultatul. Ce se petrecu în lăuntrul cerculuĭ de carĕ, noĭ nu puturăm vedé; dară preste puţină vreme se deschise cercul, şi noĭ vĕḑurăm spre bucuria nóstră, că toţĭ călăreţiĭ părăsiră fortăréţa şi porniră în urma îndrăzneţuluĭ Cafĕr. Acesta, pe cum se părea, iĭ conducea de-a dreptul la noĭ. Dară preste puţin vĕḑurăm, că el nu urcă muntele, ci se duse pe lângă póla luĭ. În acest chip călăreţiĭ trecură pe de desubtul nostru şi dispărură în dosul munteluĭ în tufiş.

Rĕsuflaĭ uşurat.

„Quimbo e maĭ cu minte, de cum am socotit,“ zise van Horst, „şi conducĕtoriul ómenilor acestora e maĭ hăbăuc de cât Cafĕrul nostru. Un ofiţer cu minte ar fi lăsat, ca aşteptaţiĭ să se pogóre la el, orĭ ceĭ puţin nu s'ar fi dus cu toţĭ ómeniĭ sĕĭ în urma unuĭ om necunoscut. Lăsăm caiĭ aci şi mergem în urma lor după tufe, până când o parte din noĭ vor fi trecut de eĭ. Atuncia iĭ avem între dóuĕ focurĭ, şi vreŭ, să vĕd pe acela din eĭ, care ne va scăpa. Rĕmâĭ aci la caĭ, mynheer,“ zise îndreptându-se cătră mine. „Eştĭ singurul între noĭ, care e rănit, şi unor mânĭ maĭ bune nu putem, să încredinţăm pe prinşiĭ noştri.“

Mĕ împotriviĭ hotărîriĭ acesteia. Dară după ce toţĭ o aprobară, îmĭ căută, să mĕ plec. În scurtă vreme dispărură Buriĭ după tufe, şi eŭ mĕ aflam singur cu Englezii. Aceştia firesce că de la prinderea lor în cóce vĕḑuseră tóte, cele ce făcuserăm, şi privirile lor îndreptate asupra mea îmĭ spuneaŭ limpede, ce se petrecea în lăuntrul lor. Dară nicĭ unul nu grăi nicĭ un cuvînt, căcĭ le căuta, să supună, că ar fi zădărnică orĭ ce încercare de a se mesteca în întreprinderea nóstră cu scopul de a o împedeca.

Abia la un pătrariŭ de óră auḑiĭ din depărtare un sunet durduitoriŭ, şi pe loc iĭ urmă altul. Atacul începuse. Aşteptam cuprins de o nelinişte, carea nu mi-o puteam învinge pe deplin. Nu suferia îndoélă, ca Buriĭ vor învinge. Călăreţiĭ străinĭ sub conducĕtoriul lor se ţineaŭ de un regiment de infanterie recrutat dintre Otentoţĭ şi înzestrat şi cu caĭ. Se numiaŭ Cape monted rifles şi nu eraŭ tare de temut. Neliniştea mea se referia numaĭ la Quimbo. El a bună samă nu se afla în o situaţie de tot neprimejdiósă, căcĭ putea uşor, să cadă pradă unuĭ act momentan de rĕsbunare. Dară nu avuĭ, să mĕ nelinişteso multă vreme pentru el. El a fost adecă cel dintâiŭ, care s'a întors. A ieşit în fugă mare din tufe şi a sărit la deal la mine.

„O, mynheer aicĭ?“ strigă deja din depărtare. „Quimbo am cerca bun mynheer şi nu am afla; atuncia gândesc Quimbo, mynheer sînt puşc mort, până Uys spun, unde mynheer sînt.“

„Şi cum a decurs lucrul?“

„Bun, o, o, tot mare bun! Otentot sînt mort, tot mort. Când Burĭ împuşc, sînt Quimbo iute sări în tufă, că alt cum Anglia puşc mort Quimbo. — Acuma spun mynheer, dacă Quimbo sînt prost orĭ dacă Quimbo fac bun lucrul sĕŭ?“

„Eştĭ om de tot cu minte, Quimbo, şi dacă vom ajunge în cel dintâiŭ oraş, îţĭ voiŭ cumpĕra o verigă în nas, carea va fi apróре aşa de mare, cât marginea păläriel mele.“

„Verigă în nas? O, o, mynheer sînt mare mult bun mynheer. Quimbo voiŭ fi cu verigă cel maĭ frumos bun Quimbo pe tot pămînt!“

Încă până ce grăiam amîndoĭ, vĕḑuĭ o parte a Burilor întorcêndu-se pe caiĭ cuceriţĭ şi alergând în galop spre fortăréţa de carĕ, pe când ceĭ alalţĭ veniaŭ în urma lor pe jos. Acum avură, să facă pe bouarĭ neprimejdioşĭ, ceea ce şi făcură uşor şi iute.

Apoĭ mĕ duseră acolo pe mine şi pe ceĭ prinşĭ şi se apucară de esaminarea carĕlor. Eraŭ cincĭ spre zece, fiesce care tras de câte opt boĭ tarĭ. Ele a fară de puscĭ învechite maĭ cuprindeaŭ şi o provisiune mare de plumb, praf şi patróne.

Ne căută, să dăm boilor răgaz de odihnă. Iĭ adăpară şi-ĭ lăsară, să pască, şi în vremea acésta ne sfătuirăm, că ce avea, să se întîmple acuma. După cele ce auḑisem de la Anglezĭ nu era consult, să urcăm pasul Kers; transportul avea, să se trécă preste pasul Klei. Maĭ de parte párea a fi de lipsă, să trimitem ósteĭ bure de din colo de munţĭ încunoscinţare cât se póte de grabnică despre planul cel rĕutăcios al vrăşmaşuluĭ, şi aşa hotărîrăm, ca vre o câţĭ va din noĭ să călărescă înainte şi să ducă încunoscinţarea aceea. Aleseră pe Ĭan, pe Uys şi pe mine, pe cel dintâiŭ, pentru că Uys cu adiutantul sĕŭ avea, să ĭea comanda Burilor, éră pe mine, pentru că le mărturisiĭ sincer, că de nimica nu-mĭ e maĭ urît ca de o călărire à la paş de boŭ.

Pe loc şi pornirăm. Quimbo firesce că mĕ însoţi. Ca rĕsplată pentru bărbăţia şi cuminţia sa primise o puşcă şi călăria acuma mândru în urma nóstră asemenea unuĭ scutelnic medieval, pe carele pentru vitejia luĭ l-aŭ făcut cavaler.

Făcusem cunoscinţă cu pasurile munţilor din America de méză nópte şi cu cele ale Cordilerilor. Pasul Klei cu privire la sĕlbătĕcimea sceneriel póte, să se asemene cu pasurile acelea. Printre stîncĭ prăpăstióse şi fórte înalte călăriam acum la deal, acum peziş la vale, şi îmĭ căută, să mărturisesc, că drumul acesta în urma raneĭ mele mĕ obosi maĭ tare, de cum ar fi făcut în alte împrejurărĭ.

Ajunserăm până pe culmea munţilor, fără ca să fi dat de vre un vrăşmaş, dară pentru aceea totuşi eram pregătiţi la fiesce care cotitură la vre un atac.

„Fi-vom óre destul de tari, cât să învingem o cétă de straje?“ întrebaĭ eŭ.

„După împrejurări,“ rĕspunse Uys. „Aci are, să se ìea în socotinţă nu numaĭ numĕrul vrăşmaşilor, ci şi terenul.“

„Vrăşmaşii sînt aci.“ zise Ĭan încetinel oprindu-şi calul şi arĕtând spre un obiect întunecos, care zăcea jos pe pămînt lângă o cotitură, în jurul căreia ducea drumul. „Opriţi-vĕ! Voiŭ recognosca.“

Descălecă şi se duse spre cotitură, ca să esamineze obiectul maĭ din apropiare. Apoĭ îşĭ întinse capul, pentru ca să privéscă de după cotitură. Un gest de surprindere îmĭ spuse, că a vĕdut óre ce bătĕtoriŭ la ochĭ. Apoĭ ne făcu semn, să mergem la el. Dacă am mers maĭ aprópe, vĕdurăm, că obiectul acela era un caros. A bună samă a stat aci o straje şi în căldura cea mare a aruncat carosul jos.

(Va urma.)

Avis.

De óre ce mulţĭ dintre ceĭ ce staŭ în fruntea reuniunilor de cânt, şi musică şi a corurilor de ţĕranĭ nicĭ până azĭ nu şi-aŭ luat ostenéla a-mĭ trimite datele statistice despre acele corurĭ, îmĭ ìeaŭ voe a-ĭ ruga pe acéstă cale din noŭ, să binevoéscă a-mĭ trimite aceste date până *cel mult în 31 Ian. st. v. 1900.*

Cine scie în destul aprecia scopul bun ce urmăresc cu edarea acestuĭ anuar şi doresce ca şi reuniunea saŭ corul de sub conducerea sa să fie înregistrat în el, să binevoéscă amĭ trimite datele necesare până la terminul maĭ sus indicat, de óre ce după acest termin voiŭ începe tipărirea anuaruluĭ *omiţĕnd simplu şi ne făcĕnd nicĭ o amintire* despre existenţa corurilor, de la carĭ n'am primit aceste date.

La compunerea datelor statistice servéscă spre orientare apelul meŭ publicat în ziarele române din anul 1899 (Gazeta Transilvanieĭ Nr. 75, Tribuna 80, Fóea pop. 17, Trib. pop. 80 şi Fóea diec. 16) — cu adausul, că datele referitóre la activitatea coruluĭ să *se estindă şi pe anul 1899.*

De asemenĭ rog pe Dniĭ, carĭ mĭ-aŭ trimis deja datele statistice să binevoéscă a-mĭ arĕta activitatea şi eventualele schimbărĭ în organismul coruluĭ în anul 1899.

Sibiŭ în 4/16 Ĭanuar 1900.

Timoteĭ Popovicĭ
prof. de musică la seminarul rom.

Bibliografie.

A apărut:

România Jună, ziar naţional independent, apare în fie care zi la Bucurescĭ, str. Isvor Nro 80 şi costă 50 Leĭ. Ziar modern 7 colóne, foiţă, parte literară, serviciŭ telegrafic. Se recomandă prin spiritul naţionalist în care e redactat. România Jună luptă maĭ ales contra cutropiriĭ jidovescĭ şi pentru ridicarea Românilor la starea culturală, morală şi naţională ce li-se cade. Între redactoriĭ sĕĭ sînt scriitorĭ tinerĭ de bun nume.

Extras din tarifele de poştă şi telegraf valabile de la 1 Ĭanuarie 1900. Fiind tarifele anterióre în multe privinţe esenţial schimbate în urma întroduceriĭ valuteĭ de coróne, extrasul acesta e de cel maĭ mare folos pentru birourĭ şi privaţĭ. Se póte procura de la librăria archidiecesană în Sibiŭ, cu preţul de 20 filerĭ.

Anuarul Băncilor române, Anul I. 1900, editura delegaţiuniĭ exmise de conferenţa directorilor de bancă din 25—26 Ĭunie 1898, Sibiŭ 1900, preţul 3 cor. Cuprinde pe lângă calendarul anuluĭ, indicarea terminelor pentru solvirea diferitelor competinţe erarialĭ, tragerile losurilor, scadenţa cupoanelor, monetele, mĕsurile, tariful de zone, postă, telegraf, timbre ş. a. În partea a II-a e şematismul tuturor institutelor finanţiare şi comerciale, compus de Petra-Petrescu. Scótem câte va date: Numĕrul băncilor e de 75 şi a societăţilor comerciale de 10. Cel maĭ mare capital îl aŭ Albina, Bihoreana, Victoria, Timişana, Ardeleana, Lugoşana, Silvania şi Patria. Maĭ mare fond de reservă aŭ: Auraria, Bistriţana şi Selişte (maĭ mare de cât capitalul social), apoĭ Crişana, Haţegana şi Patria (aprópe cât capitalul). Cel maĭ mare, fără consideraţie la capital, îl are Albina, care de o dată are şi depunerile cele maĭ multe preste 5 mil. Cea maĭ mare dividendă a dat-o banca din Selişte, care a realisat 9101·73 fl. împărţind 18 % (La pag. 56 se zice că Seliştea are capital de 260 miĭ, s'a pus maĭ mult cu un 0, ér în tabelă stă că Şoimuşana a dat 19 % dividendă, ceea ce e greşit, fiind numaĭ 6 %, vedĭ pag. 56 I. 61 II).

Raportul general al Reuniuneĭ române de agricultură din Comit. Sibiuluĭ pentru an. 1898. Progresele ce face acéstă harnică reuniune sînt vrednice de tótă lauda şi de data acésta relevăm câte va lucrurĭ maĭ însĕmnate din acéstă bogată activitate. În decursul anuluĭ 1898 s'au ţinut 7 întrunirĭ agricole. Principalele ocupaţiunĭ a acestor întrunirĭ aŭ fost maĭ ales înfiinţarea de însoţirĭ după sistemul Raiffeisen şi a tovărăşiilor agricole. În Sebeşul săs. a ţinut o esposiţie de vite, de póme şi strugurĭ, cu carĭ ocasiunĭ s'aŭ distribuit premiĭ de 350 fl. Reuniunea a nisuit mult pentru cultura pomilor, nutreţurilor măiestrite şi pentru introducerea cânepeĭ italiene. În raionul sĕŭ sînt 9 tovărăşiĭ agricole înfiinţate deja şi maĭ multe în lucrare, apoĭ 7 însoţirĭ de credit. În total Reuniunea are 567 membri, ér averea de 3685 fl. 95 cr.

Raportul societăţiĭ „Petru Maior“ din Budapesta pe 1898/9. Societatea a avut 59 membri ordinarĭ, a ţinut 2 şedinţe literarĭ şi maĭ multe ordinarĭ şi estraordinarĭ. Biblioteca numĕră 2828 volume şi averea e de 6111 fl. 92 cr. La 4 Maiŭ 1899 societatea a ţinut serata bine succésă.

Convorbiri literare, Anul XXXIII, Nrul 12, cuprinḑĕnd maĭ ales studiĭ scienţifice şi recensiunĭ asupra principalelor producte literare. Poesiĭ de Maria Cioban şi trad. din Catullus de N. I. Basilescu.

Nóua Revistă Română, Vol. 1, Nrul 2, redactor Radulescu-Motru, apare de dóuĕ orĭ pe lună, abonamentul 24 leĭ, cuprinde feliuriţĭ articliĭ politicĭ, economicĭ, literarĭ; apoĭ recensiunĭ amĕnunţite şi în celea 2 suplimente tot felul de notiţe din lumea românéscă. O recomandăm cu deadinsul cetitorilor noştri.

Revista ilustrată, Anul II, Nrul 12, redactor Ĭoan Baciŭ, conţine numĕroşĭ articliĭ literarĭ: poesiĭ, colinde, novele traduse, localisărĭ, legende şi varietăţĭ, portretele luĭ Aron Pumnul şi Vasile Moldovan. De la 1 Ĭan. 1900 revista va apăre de dóuĕ orĭ pe lună, (nu o dată ca până acum) în format mare de câte o cólă şi va costa 12 cor. Dacă piesele publicate ar fi de maĭ multă valóre, revista ar plăti mult.

Dr Victor Szmigelski: **Ermeneutica biblică**, compusă după Ubaldo Ubaldi. Blaş 1899, pag. 180, preţul 2 cor. Ca şi de la cele alalte publicaţiĭ ale sale dĭ autor destinéză şi venitul acesteĭ publicaţiĭ pentru formarea unuĭ fond provinţial de salarisare a preoţilor şi învĕţătorilor. Manualul e destinat pentru facultăţile de teologie, dar póte fi de folos şi celor carĭ se ocupă cu studiul sf. Scripturĭ.

Istoria legiĭ nóuĕ de Dr V. Szmigelski, tom. I. Tinereţele luĭ Isus. Isus ca profet. Tomul acesta în 8° mare are 399 paginĭ şi costă fl. 2.

„Ben Hur“, de Lew. Wallace, tom. I. 539 pag., tom II. 508 pag., preţul broşurat 1 fl. 45 cr. Blaş. Tipografia seminariuluĭ archidiecesan. 1898.

Henry Bolo: **Tragedia Calvaruluĭ** tradusă de membriĭ societăţiĭ de lectură „Inocenţiŭ Micu Clain“ a teologilor din Blaş. Edit. societăţiĭ, pag. 287, preţul 2 coróne.

„Istoria dieceseĭ gr. cat. de Oradea-mare“ de Dr Ĭoan Ardeleanu, partea I şi II-a se află spre vîndare la auctorul. Oradea-mare, Nagy-magyar utcza gör. kath. elemi iskola. Partea I. 80 cr., partea II. 60 cr., ambele 1 fl. 40 cr., 10 cr. porto, pentru teologĭ şi învĕţătorĭ saŭ pedagogĭ cu 1 fl. 10 cr. ambele părţĭ.

Posta Redacţiuniĭ. M. O. D. *P. Roth S. I.* Operatul l-am primit. Ve mulţămim, că în ocupaţiunĭ Ve aduceţĭ a minte şi de noĭ. Cât se póte maĭ curend se va publica. — Dluĭ *Ĭosif Hordobeţ*, Hubbard Ohio, America de nord, am primit scrisórea Dtale şi am luat notiţă de cuprinsul eĭ.

Editor şi redactor respundĕtor:
Dr Vasile Suciu.